

АНКЕТА НА НЕРЕГИСТРИРАНИ МИКРО ПРЕТПРИЈАТИЈА

2022

ЕДИНИЦИТЕ НА АНКЕТАТА ВКЛУЧУВААТ ПОЕДИНЕЦИ ИЛИ ГРУПИ КОИ ВРШАТ СТОПАНСКА ДЕЈНОСТ БЕЗ ДЕЈНОСТА ДА Е РЕГИСТРИРАНА КАЈ ВЛАСТИТЕ.

АНКЕТАТА НЕ СЕ ОДНЕСУВА НА РАБОТНИЦИ КОИ СЕ НЕПРИЈАВЕНИ А РАБОТАТ ВО РЕГИСТРИРАНО ПРЕТПРИЈАТИЕ.

АНКЕТАТА НЕ СЕ ОДНЕСУВА ЗА ДЕЛ ОД РЕГИСТРИРАНО ПРЕТПРИЈАТИЕ / СТОПАНСКА ДЕЈНОСТ КОЈА СЕ ВРШИ БЕЗ ЦЕЛОСНО ПОЧИТУВАЊЕ НА ПРОПИСИТЕ (на пр. ДЕЛУМНО НЕПЛАЌАЊЕ ДДВ).

ИНТЕРВЈУТО ПОЧНУВА ОВДЕ

ПРОЧИТАЈТЕ ГО СЛЕДНОТО НА ИСПИТАНИКОТ ПРЕД ДА ПОСТАПИТЕ.

Целта на оваа анкета е да собере информации и мислења за економската активност (бизнис) што ја правите и какви било намери да ја регистрирате таа активност како претпријатие кај властите. Информациите собрани овде ќе помогнат да се развијат нови политики и програми кои ја подобруваат конкурентноста и економскиот раст.

Информациите и мислењата што ги давате ќе бидат анонимизирани. Тие не можат да бидат поврзани со вас ниту со вашата компанија. Нема да бидат запишани имиња за и во оваа студија.

А. ВАШАТА РАБОТА И УСЛУГИ

ПРОЧИТАЈТЕ ГО СЛЕДНОТО НА ИСПИТАНИКОТ ПРЕД ДА ПОСТАПИТЕ:

Првата тема што ја покриваме е видот на услугата што ја нудите.

A1	Дали во последната година нешто сработивте, макар и привремено или повремено, за плаќање или не?		
ДА		1	
НЕ		2	Запрете го интервјуто. Лицето е надвор од нашиот таргет.
НЕ ЗНАЕ (СПОНТАНО)		99	

A2	Која беше главната преокупација/занимање или производ, односно активността или производот што претставуваше најголем дел од вашите приходи? ИНТЕРВЈУЕР: ВЕ МОЛИМЕ ЗАБЕЛЕЖЕТЕ ГО ОПИСОТ НА АКТИВНОСТА И ПРОИЗВОДОТ ДОКОЛКУ НЕ СЕ СОДРЖИ ВО НИКОЈ ОД ПОНУДЕНИТЕ ОПИСИ.		
		A2	ДЕТАЛЕН ОПИС НА ГЛАВНОТО ЗАНИМАЊЕ ИЛИ ПРОИЗВОД
Уличен продавач (храна, зеленчук и овошје, накит, делови од облека, лични предмети итн.; продавачи; продавачи од врата до врата; препродавачи), вкл. онлајн продавач (онлајн продавница од кој било тип и обем)		1.	A2x

Чувар/чистач на дом (вклучувајќи служители и батлери; чистачи/пеглачи; чистење, мали поправки и одржување на куќи/згради; градинари; домашни помошници)	2.	
Градител на куќи (поправки и градење што вклучува тули, бетон/цемент, малтер/гипс итн. во ограничен обем; малтерисувачи)	3.	
Молер/бојадисувач и лакер (на пр. на паркет)	4.	
Работник за уривање и чистач/постапувач со градежен шут	5.	
Столар/дограмација (вклучувајќи монтери/поправачи на врати, рамки итн.)	6.	
Поставувач на паркет и плочки (на подови, во кујни, бањи итн.)	7.	
Стактлар	8.	
Водоводџија и монтер на цевки (вклучувајќи изолација поврзана со цевки, котли, греење итн.)	9.	
Електричар (инсталатер и/или сервисер)	10.	
Монтер и/или сервисер на разни домашни апарати / електронска опрема (фрижидер, машини за перење, шпорети за готвење, вентилатори, компјутерска опрема итн.)	11.	
Механичар и сервисер на моторни возила (вклучувајќи сервисери на велосипеди и сродни работи)	12.	
Возачи и таксисти	13.	
Негувател (бемиситерка, дадилка, давател на лична нега на болни и стари лица)	14.	
Инструктор/наставник (на пр. за јазици, математика, ИТ, музички инструменти, специјализирани вештини итн., часови што обично се испорачуваат во домот на наставникот или ученикот)	15.	
Лични услуги за разубавување (фризер, стилист, козметичар, шминкер, маникир, педикир итн.)	16.	
Масер (вклучувајќи испорака на услуги како акупунктура, хомеопатија, рекреативна масажа итн.)	17.	
Личен дизајнер (вклучувајќи дизајн на костими, мода, накит; кројач; чевлар)	18.	
Занаетчија (изработка на накит, грнчарија, украси, предмети од дрво, гравери, плетачи итн.)	19.	
Пекар (вклучувајќи слаткар, производител на чоколади, џем, производител на крофни)	20.	
Нутриционист (вклучувајќи услуги како совети за исхрана итн.)	21.	
Туристички водич и придружба (вклучувајќи целосна испорака на локални тури)	22.	
Индивидуален земјоделец (одгледувачи на земјоделски култури, зеленчук, овошје; сточари и производители на млеко; берач на зеленчук и овошје)	23.	
Продавач преку интернет (храна, зеленчук и овошје, накит, делови од облека, лични предмети итн.; онлајн продавница од кој било тип и обем)	24.	
Давател на услуги за сместување преку интернет (издавач на соби за преноќување)	25.	
Давател на ИТ услуги (на пр. изведувач на веб-страници, креатор на програми, игри итн. и нивна продажба директно или преку глобални платформи)	26.	
Давател на административни услуги (на пр. сметководство, итн.)	27.	
Консултант, вкл. писател / пишувач на содржини (пр. блогер)	28.	
Друго. Ве молиме наведете _____	A2xx	

A3a	Дали имате банкарска сметка за да ја водите оваа деловна активност?	
	Да, мојата деловна активност има своја банкарска сметка	1
	Да, тоа е моја лична сметка во банката	2

Не, немам никаква сметка	3	
--------------------------	---	--

A3b	Дали сте добиле лиценца/дозвола која може да биде релевантна за водење на деловната активност? (Можни се повеќе одговори)		
	Да, добив лиценца од релевантен издавач (на пр. лиценца за туристички водич, таксист итн.)	1	
	Да, имам потврда за регистрација во Централен регистар	2	
	Да, јас сум впишан во одреден регистар (на пр. Регистар на земјоделски стопанства)	3	
	Не ми треба никаква лиценца или регистрација за да го работам мојот бизнис.	4	

A4a	Во извршувањето на активноста што ја наведовте во претходното прашање, дали често имате соработници/луѓе со кои работите како група?		
	Работам сам	1	Оди на A5
	Поголемиот дел од времето работам сам	2	
	Имам соработници... Колку во просек имате за време на вашата соработка?		
	1	3	
	2	4	
	3	5	
	4	6	
	5	7	
	6-10	8	
	11-19	9	
	Повеќе од 20	10	
	НЕ ЗНАЕ / НЕ САКА ДА КАЖЕ (СПОНТАНО)	99	Оди на A5

A4b	Ве молиме кажете ни што е точно за вашите соработници:	
	Сите тие се платени од оваа економска активност	1
	Повеќето од нив, но не сите се платени	2
	Повеќето од нив, но не сите се неплатени	3
	Сите се неплатени	4

A4c	Ве молиме кажете ни колку членови на блиското семејство работеа во оваа деловна активност:	
	Сите соработници се членови на семејството	1
	Повеќето од соработниците се членови на семејството	2
	Малкумина од соработниците се членови на семејството	3
	Ниту еден од соработниците не е член на семејството	4

A5	Како би ги дефинирале вашите клиенти? (Можни се повеќе одговори)	
	Домаќинства	1
	Поединци	2
	Фирми	3
	Друго. Ве молиме наведете	A5x

A6	Како / на кој начин вашите купувачи / клиенти плаќаат во поголем дел од времето за работата што ја работите / услугите што ги давате?
-----------	---

Во кеш	1	Оди на А8
Префрлаат пари на мојата лична сметка (или сметка од некој од моите соработници)	2	
Некогаш во кеш, некогаш на сметка, во зависност од нивната преференција	3	
Плаќаат преку официјална фактура издадена од моето претпријатие	99	Запрете го интервјуто. Лицето е надвор од нашиот таргет.

A7	Дали знаете дали персоналниот данок на доход (ПДД) се плаќа на уплатата што ја добивате преку вашата сметка?	
	Да, исплатувачот (мојот клиент) секогаш го плаќа ПДД	1
	Не, ПДД не се плаќа, бидејќи мислам дека не е задолжително со оглед на тоа што ги добивам парите од физичко лице	2
	Не, ПДД не се плаќа во моментот на трансферот, но според законот јас плаќам паушал квартално / на крајот на годината	3
	Не, ПДД не се плаќа, и не ми е гајле за тоа.	4

A8	Размислете за минатата 2021 година. Колкава беше вкупната заработка/приход што ја остваривте со деловната активност што ја извршувате?	
	Вредност во денари	МКД
	Ако не можете да се сетите на точната сума (или ако не сакате да ја кажете), може ли да ни дадете приближна вредност во следните опсези:	A8x
	До 250.000 МКД	1
	250.001 – 500.000 МКД	2
	500.001 – 1.000.000 МКД	3
	1.000.001 – 1.500.000 МКД	4
	1.500.001 – 2.000.000 МКД	5
	2.000.001 – 2.500.000 МКД	6
	2.500.001 – 3.000.000 МКД	7
	Над 3.000.000 МКД	8

A9	Каде најчесто ја извршувате вашата деловна активност?	
	Во домаќинството на мојот клиент	1
	Во моето домаќинство/простории	2
	Надвор од домаќинство, во фиксни простории и со постојана структура (на пр. зграда)	3
	Надвор од домаќинство, во фиксни простории и со привремен објект/киоск/тезга или без структура	4
	Мобилен бизнис (салони, таксисти)	5
	Без фиксни простории, но со дадена локација или област (улични продавачи, итн.)	6
	Во комбинација од горенаведеното	7
	НЕ ЗНАЕ (СПОНТАНО)	99

A10	Освен оваа деловна активност, ве молиме кажете ни дали нешто од следново важи за вас:	
	Добивам редовна (старосна) пензија a10a	Да Не
	Добивам инвалидска пензија a10b	Да Не

Добивам семејна пензија a10c	Да	Не
Добивам социјална помош / гарантиран минимален приход a10d	Да	Не
Добивам паричен надоместок за невработеност a10e	Да	Не
Добивам дознаки од испраќач во странство a10f	Да	Не
Осигурен сум и работам во друга фирма, само за да имам стабилна плата и да го остварам правото на пензија a10g	Да	Не

В. РЕГИСТРАЦИЈАТА НА ВАШЕТО ПРЕТПРИЈАТИЕ

ПРОЧИТАЈТЕ ГО СЛЕДНОТО НА ИСПИТАНИКОТ ПРЕД ДА ПОСТАПИТЕ:

Следно ќе разговараме за можностите за регистрирање бизнис.

B1	Рековте дека вашата деловна активност не е регистрирана. Дали некогаш сте размислувале да регистрирате бизнис со основање претпријатие преку Централниот регистар?	
	Да, но не преземав никакви чекори	1
	Да, дури презедов некои чекори, но престанав / се откажав	2
	Не, но не би имал проблем да се регистрирам	3
	Не, ниту планирам ниту би сакал да се регистрирам	4

B2	Дали мислите дека следново претставува никаква пречка, мала пречка, умерена пречка, голема пречка или многу голема пречка во однос на регистрирањето бизнис во Централниот регистар?
-----------	--

						(СПОНТАНО)	
	Никаква пречка	Мала пречка	Умерена пречка	Голема пречка	Многу голема пречка	НЕ ЗНАЕ	НЕПРИМЕНЛИВО
Да добијам информации за тоа што треба да направам за да се регистрирам b2a	1	2	3	4	5	-9	-7
Конкретно знаење за пополнување на целата потребна документација b2b	1	2	3	4	5	-9	-7
Времето за да се завршат процедурите за регистрација b2c	1	2	3	4	5	-9	-7
Трошоците за да се завршат процедурите за регистрација b2d	1	2	3	4	5	-9	-7
Даноци што ќе треба да ги плаќам со регистриран бизнис (на пр. персонален данок на доход и пензиски придонес на мојата плата) b2e	1	2	3	4	5	-9	-7
Давачки што ќе мора да ги сноси мојот бизнис, особено во годините по регистрацијата (на пр. „фирмарина“) b2f	1	2	3	4	5	-9	-7
Справување со и плаќање на сметководствени услуги b2g	1	2	3	4	5	-9	-7
Справување со владини институции (на пр. да регистрирам други работници во АВРСМ, да поднесам сметки во УЈП итн.) b2h	1	2	3	4	5	-9	-7
Справување со инспекциите b2i	1	2	3	4	5	-9	-7
Неформално плаќање (поткуп) што регистрираните бизниси треба да	1	2	3	4	5	-9	-7

го дадат b2j							
---------------------	--	--	--	--	--	--	--

B3	Изберете ги трите (3) клучни причини зошто не сте регистрирани во Централниот регистар?
Не знам од каде да добијам информации за регистрација на бизнис	1.
Ми недостигаат знаења/вештини за пополнување на целата потребна документација	2.
Потребно е премногу време за да се завршат процедурите за регистрација	3.
Знам дека е прескапо за регистрација	4.
Даноците што ќе треба да ги платам со регистриран бизнис (на пр. персонален данок на доход и пензиски придонес на мојата плата) се високи	5.
Давачките што ќе мора да ги сноси мојот бизнис, особено во годините по регистрацијата (на пр. „фирмарина“) се високи	6.
Ќе морам да се справам и да платам за сметководствени услуги откако ќе се регистрирам	7.
Ќе морам да се занимавам со владини институции (на пр. да регистрирам други работници во АВРСМ, да поднесувам сметки во УПП итн.), за што е потребно време	8.
Ќе морам да се занимавам со инспекции	9.
Може да ми побараат поткуп	10.
Јас сум пензионер/примател на социјална помош и ќе ги загубам доколку се пријавам	11.
Мојата работа/приходи е привремена/променлива (на пр. сезонска работа; наизменична работа итн.)	12.
Мислам дека е прескапо да регистрираш и да водиш бизнис	13.
Друго. Ве молиме наведете.	B3x

B4	Дали некогаш сте биле во ситуација да мора да платите поткуп за да останете нерегистрирани?
ДА	1.
НЕ	2.
НЕ ЗНАЕ / НЕ САКА ДА КАЖЕ (СПОНТАНО)	99

С. ТРОШОЦИ И КОРИСТИ ОД ВОДЕЊЕ БИЗНИС

ПРОЧИТАЈТЕ ГО СЛЕДНОТО НА ИСПИТАНИКОТ ПРЕД ДА ПОСТАПИТЕ:
Во овој дел подетално ќе ги истражиме вашите мислења поврзани со трошоците и придобивките од водење бизнис.

C1	Сега, ќе прочитам список на трошоци што треба да ги направите за да регистрирате бизнис. Кажете ми во која мера тие претставуваат товар за да го регистрирате вашиот бизнис? Ако не сте слушнале за нив е валиден одговор.							
						(СПОНТАНО)		
	Не е товар воопшто	Мал товар	Умерен товар	Голем товар	Многу голем товар	НЕ СУМ ЧУЛ	НЕПРИМЕНИ	
Почетен капитал (паричен или непаричен) во вредност од 5.000 евра (освен трговец поединец) c1a	1	2	3	4	5	0	-9	
Почетна такса за запишување на фирмата во трговскиот регистар (околу 40 евра) c1b	1	2	3	4	5	0	-9	
Почетна такса за регистрационен агент (околу 160 ЕУР) c1c	1	2	3	4	5	0	-9	

C2	Сега, ќе прочитам список на трошоци што треба да ги направите при водење бизнис. Кажете ми во која мера тие претставуваат товар за да го водите вашиот бизнис? Ако не сте слушнале за нив е валиден одговор.						(СПОНТАНО)	
	Не е товар воопшто	Мал товар	Умерен товар	Голем товар	Многу голем товар	НЕ СУМ ЧУЛ	НЕПРИМЕНИВО	
Годишен надоместок за Општината (фирмарина) c2a	1	2	3	4	5	0	-9	
Персонален данок на доход на која било исплатена плата / хонорар c2b	1	2	3	4	5	0	-9	
Пензиски и здравствен придонес на која било исплатена плата c2c	1	2	3	4	5	0	-9	
Трошоци за ангажирање сметководител c2d	1	2	3	4	5	0	-9	
Данок на додадена вредност во случај мојот приход ќе надмине 2.000.000 MKD c2e	1	2	3	4	5	0	-9	
Данок на добивка c2f	1	2	3	4	5	0	-9	
Банкарски провизии (одржување на сметка и трансакции) c2g	1	2	3	4	5	0	-9	
Трошоци поврзани со поднесување на годишни финансиски извештаи до властите c2h	1	2	3	4	5	0	-9	
Фиксна комунална такса (по квадратен метар користена деловна површина) c2i	1	2	3	4	5	0	-9	

C2a	Дали постојат други релевантни пречки/трошоци кои не се споменати погоре што би произлегле од регистрирањето на вашиот бизнис?
Опишете.	

C3	Ќе прочитам листа на придобивки што може да ги имате од водење на регистриран бизнис. Кажете ми во која мера ве мотивираат да го регистрирате твојот бизнис? Ако не сте слушнале за нив е валиден одговор.						(СПОНТАНО)	
	Не е мотив воопшто	Мал мотив	Умерен мотив	Голем мотив	Многу голем мотив	НЕ СУМ ЧУЛ	НЕПРИМЕНИВО	
Може да добиете кредит за вашиот бизнис од банка c3a	1	2	3	4	5	0	-9	
Може да добиете кредит или облици на гаранција од Банката за развој на Северна Македонија c3b	1	2	3	4	5	0	-9	
Може да добиете поддршка од владата во случај на криза/рецесија c3c	1	2	3	4	5	0	-9	
Може да им пристапите на посериозни клиенти c3d	1	2	3	4	5	0	-9	
Може да пристапите до посигурни продавачи на вашите влезни материјали c3e	1	2	3	4	5	0	-9	

Ќе имате право на пензија во стари времиња c3f	1	2	3	4	5	0	-9
Ќе имате пристап до социјална заштита (на пр. пристап до осигурување за невработеност во случај вие или некој во бизнисот да изгуби работа) c3g	1	2	3	4	5	0	-9
Вие или другите вработени во вашиот бизнис ќе можете да ги користите услугите на Агенцијата за вработување (на пр. обуки, поддршка за вработување други итн.) c3h	1	2	3	4	5	0	-9
Ќе имате подобар пристап до пазарите и/или пристап до нов пазар c3i	1	2	3	4	5	0	-9
Ќе имате правен штит, на пр. ќе може да тужите клиент кој не ви платил c3j	1	2	3	4	5	0	-9
Може да бидете помалку изложени на неформални практики, како на пример поткуп c3k	1	2	3	4	5	0	-9
Нема да ризикувате да бидете откриени како нерегистриран бизнис при инспекција и да мора да платите казна c3l	1	2	3	4	5	0	-9

D. ВАШИТЕ СОГЛЕДУВАЊА

ПРОЧИТАЈТЕ ГО СЛЕДНОТО НА ИСПИТАНИКОТ ПРЕД ДА ПОСТАПИТЕ:
Во овој дел ќе ги испитаме ставовите за неформалната економија.

D1	Ќе прочитам неколку искази, во кои се бара да го искажете степенот до кој се согласувате или не, од 1 = целосно не се согласувам до 5 = целосно се согласувам.						
							(СПОНТАНО)
	Целосно не се согласувам	Не се согласувам до одреден степен	Ниту се согласувам ниту не се согласувам	Се согласувам до одреден степен	Целосно се согласувам	НЕМА М МИСЛ ЕЊЕ	
Имајќи ги предвид сите трошоци и придобивки од регистрирањето бизнис, сепак би рекле дека трошоците ги надминуваат придобивките d1a	1	2	3	4	5	99	
Сè додека контролите и инспекциите се слаби, регистрацијата на бизнис е непотребна d1b	1	2	3	4	5	99	
Сè додека можам да се јавам на пријател или да понудам неформален подарок, регистрирањето бизнис е непотребно. d1c	1	2	3	4	5	99	
Тешко е да се најдат информации за тоа каде и како да се регистрира бизнис d1d	1	2	3	4	5	99	

Мојот потенцијал за заработка ќе се подобри ако го регистрирам бизнисот d1e	1	2	3	4	5	99	
Заработувањето одреден приход од регистриран бизнис треба да биде можно дури и кога некој добива социјална помош d1f	1	2	3	4	5	99	
Можноста мојот нерегистриран бизнис да биде откриен од властите е низок d1g	1	2	3	4	5	99	
Ќе го регистрирам мојот бизнис во случај да се обезбеди поволен даночен и/или административен третман d1h	1	2	3	4	5	99	
Ќе го регистрирам мојот бизнис во случај да има некој да ми помогне со документацијата d1i	1	2	3	4	5	99	
Ќе го регистрирам мојот бизнис во случај да ми се даде грант да го направам тоа d1j	1	2	3	4	5	99	
Ќе го регистрирам мојот бизнис во случај почетниот капитал да биде нула d1j	1	2	3	4	5	99	

Е. РЕГИСТРАЦИЈАТА НА ВАШИОТ БИЗНИС

ПРОЧИТАЈТЕ ГО СЛЕДНОТО НА ИСПИТАНИКОТ ПРЕД ДА ПОСТАПИТЕ:

Во последниот дел, кажете ни неколку карактеристики на себе.

E1	Кој е вашиот пол?	
	Маж	1
	Жена	2

E2	Кое е вашето највисоко образование	
	Основно образование или помалку	1
	Средно образование	2
	Високо образование или повеќе	3

E3	Која е вашата возраст (заокружи до најблискиот цел број)	
	Во години:	_____

E4	Во кој регион на државата се наоѓате?	
	Вардарски	1
	Источен	2
	Југозападен	3
	Југоисточен	4
	Пелагонија	5
	Полог	6
	Североисточен	7
	Скопски	8

E5	Во која географска област/населба се наоѓате?	
-----------	---	--

Градска	1
Приградска	2
Селска	3

**ИНТЕРВЈУЕР: АНКЕТАТА ЗАВРШУВА ТУКА.
ВЕ МОЛИМЕ САМИ ПОПОЛНЕТЕ ГИ ОСТАНАТИТЕ ИНФОРМАЦИИ**

Н1 | Мој впечаток е дека одговорите на прашањата во врска со мислењата и перцепциите беа:

Вистинити	1
Донекаде вистинити	2
Невистинити	3